

KLP

Månedsrapport for desember 2022

Markedskommentar

- Sentralbankene økte styringsrentene
- Finansmarkedene tror vi nærmer oss rentetoppen
- Svakere økonomiske indikatorer
- Fallende aksjemarkeder

Økonomisk tilstand

De økonomiske indikatorene peker igjen nedover, og da spesielt for amerikansk økonomi. De harde økonomiske tallene som kjerneinflasjonen og arbeidsløsheten viser foreløpig få tegn til svakhet, men fallet i energiprisene trekker den samlede inflasjonen lavere.

Sentralbankene signaliserer ytterligere renteøkninger, men da i ett lavere tempo. Markedene begynner å se konturene av rentetopper, samtidig som de tror flere regioner kommer til å ende i en resesjon. Hvor dyp eventuelle resesjoner blir er usikkert.

Kina har gått bort fra nulltoleransen for covid smitte, så der herjer smitten nå forholdsvis fritt. Om det betyr at man er ferdig med smitten om 3 måneder gjenstår å se, men markedene forventer bedre vekstutsikter for Kina i andre halvår 2023.

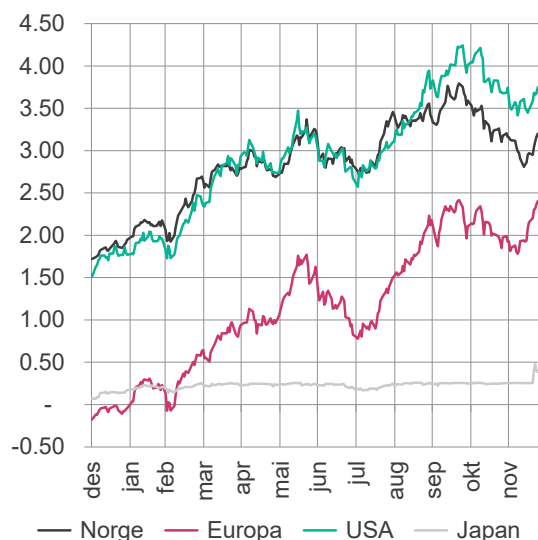
USA

Den 14. desember økte som ventet FED (den amerikanske sentralbanken) styringsrenten med 0,50 prosentpoeng til intervallet 4,25-4,50 prosent, i det de omtaler som en pågående prosess med å øke rentene.

Noe som tyder på at FED kommer til å øke rentene videre. Oppsummeringen viser at økonomiske indikatorer peker på moderat vekst i forbruk og produksjon. Vekst i antall jobber har vært sterk og ledighetsraten har holdt seg lav. Inflasjonen holder seg høy,

noe som gjenspeiler ubalansene i tilbud og etterspørsel relatert til pandemien, høy mat- og energipriser og et bredt prispress.

10 års rente i %

I anslagene for økonomien er arbeidsløsheten forventet å øke de neste årene. Kjernerdeflatoren, som er FEDs fortrukne mål på inflasjonen, er også forventet å øke fremover. «The Dot chart», som viser rentebanen, ble nok en gang løftet og signaliserer nå en rentetopp på 5,10 prosent ved utgangen av året.

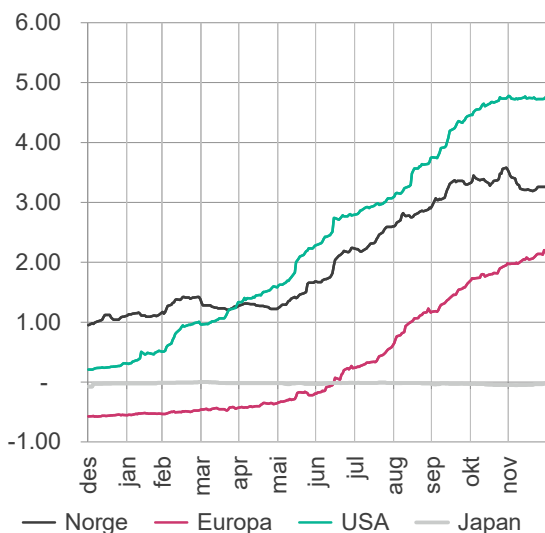
Arbeidsmarkedet var omtrent som ventet i desember. Sysselsettingen steg med 223.000 personer, mens tall fra de foregående månedene ble nedrevidert med 28.000. Timelønnen falt noe og årsveksten er nå på 3,5 prosent. Arbeidsdeltagelsen steg til 62,3 prosent, mens arbeidsløsheten falt til 3,5 prosent.

I november falt inflasjonen til 7,1 prosent på årsbasis. Sentralbankens foretrukne mål for prisvekst er kjernerdeflatoren for privat forbruk. Denne falt også noe og er nå på 5,5 prosent, godt over FEDs mål på to prosent.

Case-Shiller indeksen, som viser utviklingen i de amerikanske boligprisene, har nå passert toppen og økte med 8,6 prosent det siste året. Dette er ned fra toppen i april, hvor årstakten var 21,3 prosent. Det er helt klart at boligmarkedet er blant de første områdene der man ser tegn til svekkelse som følge av økte renter. Ny-boligsalget avtar samtidig som nye byggesøknader også modererer seg.

Sentralbanken signaliserer videre renteøkninger, men vil ta hensyn til den samlede økningen i rentene, der virkningen henger etter i den økonomiske aktiviteten. Det kan tyde på at renteøkningen reduseres til 0,25 prosentpoeng på de neste møtene. Markedet venter en økning på 0,25 prosentpoeng på neste rentemøte i februar.

3 mnd rente i %

Europa

Den 15. desember økte som ventet ECB (den europeiske sentralbanken) alle de sentrale rentene med 0,50 basispunkter; reforenten til 2,50 prosent og innskuddsrenten til 2,00 prosent. I pressemeldingen kommer det frem at økningen er basert på en stor opprevidering av inflasjonsutsiktene. Sentral-

banken vurderer det slik at rentene må stige signifikant i et stødig tempo videre til man når et nivå som er tilstrekkelig innstrammende til at inflasjonen igjen kan falle ned mot målet på 2 prosent. Økningene fremover vil være avhengig av utviklingen i nøkkeltallene. I de nye anslagene for økonomien er inflasjonen revidert opp, men veksten er revidert noe ned. ECB tror at en resesjon vil være kort og liten. I mars vil sentralbanken starte salg av obligasjoner i porteføljen til kjøpsprogrammet. Dette vil gi strammere likviditet fremover.

Arbeidsledigheten for eurolandene falt til 6,5 prosent i oktober, men det er fortsatt store forskjeller internt i EU. Ledigheten ligger på 3,0 prosent i Tyskland og 7,1 prosent i Frankrike, mens land syd i euromsonen, som Spania og Italia, ligger på henholdsvis 12,5 og 7,8 prosent. Ledigheten faller selv om økonomiske indikatorer peker nedover, noe som normalt betyr at arbeidsledigheten begynner å stige.

Prisveksten avtok i desember og ligger nå på en årsvekst på 9,2 prosent, ned fra 10,1 prosent i november. Det kan se ut som inflasjonen har passert toppen for denne gang, men mye av nedgangen skyldes fallet i energiprisene. Kjerneinflasjonen økte til 5,2 prosent, og selv om ECB vektlegger samlet prisvekst, viser kjerneinflasjonen at det vil ta tid å få inflasjonen ned mot målet på 2,0 prosent.

ECB overrasket markedet med å antyde at renten ville bli satt opp signifikant videre i tiden fremover. Sentralbanken signaliserte at renten vil bli økt videre med 0,50 prosentpoeng i februar.

Norge

Den 15. desember økte som ventet Norges Bank renten med 0,25 prosentpoeng til 2,75 prosent, og signaliserte at styringsrenten mest sannsynlig vil settes videre opp i første kvartal 2023. Det er fortsatt behov for en høyere rente for å dempe inflasjonen. Konsumprisene har steget raskt, og prisveksten er klart over målet. Det er fortsatt høy aktivitet i norsk økonomi, og arbeidsledigheten har holdt seg svært lav. Samtidig ser sentralbanken nå et omslag i økonomien, og høyere prisvekst bidrar til svekket kjøpekraft for husholdningene. Mindre press i økonomien vil etter hvert bidra til å dempe prisveksten. Prognosene for norsk økonomi er mer usikre enn normalt, men går det som vi nå tror, vil styringsrenten ligge rundt 3 prosent neste år sier sentralbanksjef Ida Wolden Bache.

I desember svekket kronen seg fra 10,26 til 10,51 mot euro, og den svekket seg fra 121,40 til 122,72 i forhold til den handelsvektede indeksen. Norges Bank vil selge 1.500 millioner kroner på vegne av staten hver dag i januar.

Ved utgangen av desember var arbeidsledigheten målt av NAV på 1,6 prosent. Legger vi sammen tallene for de arbeidsledige og de på ulike statlige tiltak utgjør summen 79.700 personer, noe opp fra 77.500 i november. Dette tilsvarer 2,6 prosent av arbeidsstyrken. Det er hovedsakelig innen bygg og anlegg, samt i industrien, at ledigheten øker. Ledigheten, målt ved arbeidskraftundersøkelsen (AKU) fra SSB falt til 3,2 prosent. Sentralbanken vektlegger NAV sine tall.

Veksten i konsumprisindeksen falt i november til 6,5 prosent på årsbasis, fra 7,5

prosent i oktober. Kjerneinflasjonen falt til 5,7 prosent, noe over Norges Banks anslag på 5,4 prosent.

Kredittveksten økte til 5,4 prosent i november. Husholdningenes kredittvekst var uendret på 4,1 prosent, og bedriftenes kredittvekst var også uendret og endte på 7,8 prosent. Med høyere rente ser det ut som husholdningens kredittvekst trender nedover. Veksten i detaljhandelen økte med 0,9 prosent i november, etter et fall på 0,3 prosent i oktober. Detaljhandelen fortsetter å vise styrke selv om trenden er nedadgående. Det store markerte fallet som Norges Bank har ventet på har enda ikke inntruffet. Vi tror de økte kostnadene for husholdningene vil bremse detaljhandelen i tiden som kommer.

Norges Banks dilemma fortsetter. De økonomiske indikatorer peker nedover, mens harde fakta som at kjerneinflasjon holder seg høy og arbeidsledigheten ikke stiger, skaper usikkerhet for sentralbanken. Norges Bank signaliserer en renteøkning på 0,25 prosentpoeng til 3,00 prosent i løpet av 1. kvartal 2023. Markedet forventer nå en topp i området 3,00-3,25 prosent.

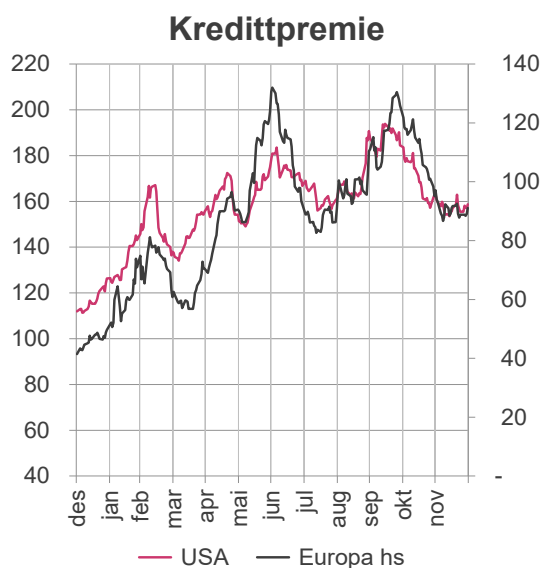
RENTEMARKEDENE

Internasjonalt og Norge

I desember har de lange rentene steget noe i USA, men de har kommet kraftig opp i eurolandene. I Norge er de lange rentene forholdsvis uendret, men for de mellomlange papirene har renten falt som følge av forventninger om at rentetoppen blir lavere enn først antatt. De korte rentene har holdt seg oppe siden sentralbankene fortsatt skal øke disse i tiden som kommer.

I desember måned har de korte fondene levert god avkastning som følge av at man har kommet opp på ett rentenivå som gir en god løpende avkastning. De lengre fondene har gitt en god avkastning som følge av fallende renter og noe inngang i kredittspredene. De fleste av fondene har gjort det noe bedre enn sine respektive indekser.

Avkastningen for 2022 viser at de korte fondene, med løpetid opptil ett år, har levert en positiv absolutt avkastning, men de lengre fondene har gitt en negativ absolutt avkastning som følge av stigende renter og økte kredittspreader. De fleste fondene har slått sine respektive indekser i 2022.

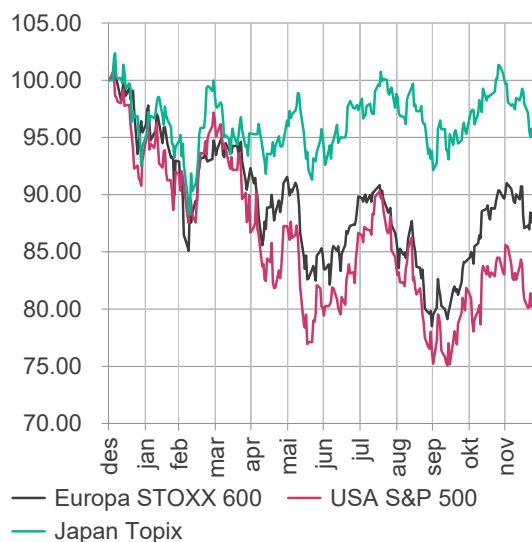
Kreditt

Kredittpåslaget mellom Barclays Global Aggregate Corporate Index og statsobligasjoner med tilsvarende løpetid ble 0,07 prosentpoeng lavere gjennom måneden og endte på 1,47 prosent. Statsrentene i alle de viktigste markedene steg gjennom måneden. Amerikanske statsrenter steg minst. Dette førte til en negativ valutasikret månedsavkastning på om lag 0,74 prosent. Reduksjon i kredittspreader bidro positivt med om lag 0,42 prosent av totalavkastningen.

Kredittpåslaget falt jevnt til 1,47 prosent gjennom måneden. Kredittpåslaget falt i alle valutaer, men mest for euro og pund denominerte obligasjoner.

Totalt kom det 48 nye obligasjoner til markedet med en verdi på USD 40,5 milliarder. Dette var ikke nok til å opprettholde volumet i det globale kredittobligasjonsmarkedet. Netto endring var minus 0,14 prosent.

Europa, USA og Japan

AKSJEMARKEDENE

Globalt

De globale aksjemarkedene (MSCI World målt i lokal valuta) falt med 5,1 prosent i desember. For året som helhet er MSCI World ned 16,0 prosent. Den amerikanske samleindeksen S&P 500 falt med 5,9 prosent i desember, og den teknologitunge Nasdaq-indeksen var ned 8,7 prosent. Europa (STOXX 600) falt med 3,4 prosent, mens Kina (Shanghai composite) falt 2,0 prosent. På bransjenivå var «utilities» sterkest med flat kursutvikling. Diskresjonært konsum og informasjonsteknologi var svakest med fall på 8,6 og 8,0 prosent.

En viktig drivkraft for oppgangen i aksje-

markedene har vært de fallende rentene. I begynnelsen av 2022 økte imidlertid prisstigningen mye, og sentralbankene ble nødt til å øke rentene kraftig gjennom året for å bringe prisstigningen under kontroll. Renten på amerikanske tiårige statsobligasjoner steg fra 1,5 til 3,9 prosent i løpet av 2022. Dette er den enkeltfaktoren som i størst grad forklarer at 2022 ble et svakt aksjear.

Mer Samfunnsansvar

KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar hadde avkastning på minus 5,6 prosent i desember. Til tross for bevegelsene gjennom måneden endte kronekursen flatt, noe som medførte lik avkastning for det valutasikrede fondet. Avkastningen var 0,2 prosent bak referanseindeksen MSCI World. Målt i norske kroner bidro IT-aksjer mest til indeksavkastningen, mens sammensetningen av industriselskaper ga det største bidraget til mindreakstningen. I 2022 var fondets avkastning minus 10,3 prosent, noe som er 1,7 prosent svakere enn indeksen.

KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar steg 0,8 prosent i desember. Dette var 0,7 prosent sterkere enn referanseindeksen. Fondet er i all hovedsak ute av energisektoren, og dette trakk fondet opp 0,5 prosent mot indeksen. Fondet består av én tredel industriselskaper, og sammensetningen av disse selskapene forklarer resten av meravkastningen. I 2022 var fondets avkastning minus 15,5 prosent, noe som er 2,6 prosent svakere enn indeksen.

KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar falt 3,8 prosent i desember. Avkastningen var 1,2 prosent svakere enn indeksen. Nedgangen i fondet kan tilskrives en bred nedgang i bl.a. Sør-Korea, Taiwan og India, mens sammensetningen

av kinesiske konsumaksjer bidro til mindreakstningen. I 2022 var fondets avkastning minus 10,4 prosent, noe som er 0,3 prosent bedre enn indeksen.

Norge

I desember falt vår fondsindeks med 1,9 prosent, mens amerikanske S&P500 og europeiske STOXX600 falt med 5,9 og 3,4 prosent. Forklaringen til at vi klarte oss noe bedre enn andre børser var ikke en sterk oljepris (den lå nokså uforandret på rundt USD 85 per fat i desember), men heller at vi har en mindre andel høymultipelaksjer. Som vi har sett mange ganger i 2022: renter opp betyr fallende prising av vekstaksjer, og det var tilfellet i desember også. Fondsindeksen endte året 7,1 prosent lavere enn ved forrige årsskifte. Dette var bra i forhold til toneangivende børser.

Tematikken mot slutten av året, som også gjelder ved inngangen til dette året er kjent: Får sentralbankene bukt med inflasjonen eller kommer vi til å se oppjusteringer i de kommuniserte rentemålene? Hvor kraftige blir tilbakeslagene i økonomien og hvilke

land får se en resesjon? Vil konsumenten da dra kraftig ned på sitt forbruk med rente-, energi- og matutgifter som plager mange? Når får vi en fredelig løsning i Ukraina og hva vil det kunne bety for både olje- og gasspriser? Vi som skal finne fornuftige investeringer med denne bakgrunnsmusikken, må gjøre oss opp en mening om hva som ligger priset inn i dagens kurser. Vi kommer til at børsen overordnet hverken er dyr eller billig. Da hensyntar vi forventninger om at mange estimer må nedjusteres. Vi finner nå aksjer som ser ut til å ha falt nok i forhold til langsiktige inntjeningsforventninger. Vi tror at det i år blir viktigere å fokusere på enkeltelskaper enn tematikk. Noen vekstaksjer har for eksempel kommet ned på multipler som vi har kjøpt på. Og vi har også gjort noen kjøp i mer defensive sektorer. Oljeveddemålene har vi til stor del flyttet fra de rene olje- og gasselskapene til oljeservice. Og sjømatsektoren tror vi er fornuftig å være eksponert i nå.

KLP AksjeNorge falt med 1,8 prosent i desember mot fondsindeksens 1,9. Vi endte året med en avkastning på minus 1,5 prosent, 5,6 prosent bedre enn fondsindeksen. I desember fikk vi gode bidrag fra biltransportselskapet Høegh Autoliners og våre overvekter i sjømataksjene Mowi, Lerøy og Austevoll mens vår undervekt i Norsk Hydro straffet oss denne måneden. Vi har også en overvekt i Nordic Semiconductors som falt på økende renter og multiplere generelt i løpet av måneden.

Nøkkeltall - utvalgte aksjeindekser ved siste månedsslutt

	Hist PE	Est PE	Pris/bok	Return on Equity	Est utbytte
MSCI World	16.7	15.5	2.75	16.1 %	2.3 %
S&P 500 Index	18.5	17.5	3.87	19.3 %	1.7 %
MSCI Europa	14.6	11.9	1.74	13.7 %	3.6 %
DAX Index (Frankfurt)	13.0	11.1	1.49	12.4 %	3.6 %
FTSE 100 Index (London)	13.8	9.7	1.64	15.1 %	4.0 %
CAC 40 Index (Paris)	13.6	10.7	1.66	15.2 %	3.4 %
MSCI Japan	13.5	12.1	1.18	8.9 %	2.7 %
MSCI AC Asia Pacific	12.6	12.9	1.44	11.5 %	2.9 %
Oslo Børs Hovedindeks	10.5	8.7	1.82	18.4 %	5.8 %
Oslo Børs Fondindeks	13.4	9.9	1.74	13.8 %	5.6 %
VINX 30 Index (Norden)	16.5	16.2	2.85	17.7 %	3.1 %
Stockholm 30 Index	21.5	18.4	2.00	9.5 %	3.7 %
Copenhagen 20 Index	17.9	16.5	4.67	25.8 %	2.0 %
Helsinki 25 Index	14.9	13.5	1.95	13.6 %	4.3 %
MSCI Emerging Markets	10.7	11.4	1.51	13.8 %	3.4 %
MSCI Brazil	5.1	5.1	1.57	30.4 %	12.7 %
MSCI Russia	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
MSCI India	24.8	24.0	3.48	14.4 %	1.3 %
MSCI China	11.1	12.0	1.18	10.0 %	2.4 %

Kilde: Bloomberg

Avkastning for KLP-fondene pr. 31.12.2022

	Klasse	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ²	Referanseindeks
		Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
INDEKSFOND									
KLP AksjeNorge Indeks	P	-2.58 %	-2.60 %	0.02 %	-1.03 %	-1.04 %	0.01 %	0.03 %	Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX)
	S	-2.58 %	-2.60 %	0.03 %	-1.03 %	-1.04 %	0.00 %	0.03 %	
KLP AksjeNorden Indeks	P	0.62 %	0.68 %	-0.07 %	-11.91 %	-11.40 %	-0.52 %	0.67 %	VINXBNOKNI
	S	0.62 %	0.68 %	-0.06 %	-11.82 %	-11.40 %	-0.42 %	0.67 %	
KLP AksjeGlobal Indeks	P	-5.53 %	-5.40 %	-0.13 %	-9.25 %	-8.56 %	-0.69 %	0.39 %	MSCI World Developed Markets
	S	-5.52 %	-5.40 %	-0.12 %	-9.21 %	-8.56 %	-0.65 %	0.39 %	
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret	P	-5.25 %	-5.11 %	-0.14 %	-18.55 %	-17.97 %	-0.58 %	0.39 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	-5.24 %	-5.11 %	-0.13 %	-18.46 %	-17.97 %	-0.48 %	0.39 %	
	S-1	-5.25 %	-5.11 %	-0.14 %	-18.53 %	-17.97 %	-0.56 %	0.39 %	
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	P	-4.54 %	-4.59 %	0.05 %	-9.60 %	-9.24 %	-0.36 %	0.27 %	MSCI World Small Cap
	S	-4.54 %	-4.59 %	0.06 %	-9.58 %	-9.24 %	-0.34 %	0.27 %	
KLP AksjeVerden Indeks	P	-5.22 %	-5.09 %	-0.13 %	-9.49 %	-8.80 %	-0.68 %	0.38 %	MSCI All Country World
	S	-5.21 %	-5.09 %	-0.12 %	-9.42 %	-8.80 %	-0.62 %	0.38 %	
KLP AksjeFremv Markeder Indeks	P	-2.65 %	-2.59 %	-0.06 %	-10.54 %	-10.73 %	0.20 %	0.94 %	MSCI Emerging Market
	S	-2.65 %	-2.59 %	-0.05 %	-10.52 %	-10.73 %	0.21 %	0.94 %	
KLP AksjeEuropa Indeks	P	-1.15 %	-1.19 %	0.04 %	-6.45 %	-5.11 %	-1.34 %	0.78 %	MSCI Europe
	S	-1.14 %	-1.19 %	0.05 %	-6.45 %	-5.11 %	-1.34 %	0.78 %	
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret P	P	-2.57 %	-2.59 %	0.02 %	-9.76 %	-8.41 %	-1.35 %	0.70 %	MSCI Europe valutasikret
	S	-2.56 %	-2.59 %	0.03 %	-9.67 %	-8.41 %	-1.26 %	0.70 %	
KLP AksjeUSA Indeks	P	-7.19 %	-7.05 %	-0.13 %	-10.80 %	-10.46 %	-0.34 %	0.41 %	MSCI USA
	S	-7.19 %	-7.05 %	-0.14 %	-10.80 %	-10.46 %	-0.34 %	0.41 %	
	S-USD	-6.06 %	-5.92 %	-0.14 %	-20.13 %	-19.85 %	-0.28 %	0.41 %	
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret	P	-6.11 %	-5.99 %	-0.13 %	-23.04 %	-22.63 %	-0.41 %	0.42 %	MSCI USA valutasikret
	S	-6.11 %	-5.99 %	-0.12 %	-22.97 %	-22.63 %	-0.33 %	0.42 %	
KLP AksjeAsia Indeks	P	-0.92 %	-0.88 %	-0.04 %	-4.68 %	-2.85 %	-1.83 %	0.57 %	MSCI Pacific
	S	-0.91 %	-0.88 %	-0.03 %	-4.68 %	-2.85 %	-1.82 %	0.57 %	
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret	P	-3.53 %	-3.46 %	-0.07 %	-4.93 %	-3.18 %	-1.75 %	0.58 %	MSCI Pacific valutasikret
	S	-3.52 %	-3.46 %	-0.06 %	-4.84 %	-3.18 %	-1.66 %	0.58 %	
SVANEMERKEDE FOND									
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	P	-5.61 %	-5.40 %	-0.21 %	-10.30 %	-8.56 %	-1.74 %	3.47 %	MSCI World Dev. Markets
	S	-5.61 %	-5.40 %	-0.21 %	-10.19 %	-8.56 %	-1.63 %	3.47 %	
KLP AksjeGlobal Mer S.ansvar Val.sik.	P	-5.56 %	-5.11 %	-0.45 %	-19.26 %	-17.97 %	-1.29 %	3.25 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	-5.55 %	-5.11 %	-0.44 %	-19.22 %	-17.97 %	-1.24 %	3.25 %	
KLP AksjeFremv. M. Mer S.ansvar	P	-3.78 %	-2.59 %	-1.19 %	-10.41 %	-10.73 %	0.33 %	3.95 %	MSCI Emerging Market
	S	-3.78 %	-2.59 %	-1.19 %	-10.30 %	-10.73 %	0.44 %	3.95 %	
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar	P	0.83 %	0.13 %	0.70 %	-15.51 %	-12.94 %	-2.57 %	3.56 %	VINXBCAPNOKNI
	S	0.84 %	0.13 %	0.71 %	-15.43 %	-12.94 %	-2.49 %	3.56 %	
KLP Obligasjon Global Mer S.ansvar	P	-1.01 %	-0.79 %	-0.21 %	-15.72 %	-15.49 %	-0.23 %	0.29 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
	S	-1.00 %	-0.79 %	-0.21 %	-15.78 %	-15.49 %	-0.29 %	0.29 %	
KLP Obligasjon 1 år Mer S.ansvar	P	0.84 %	0.74 %	0.10 %	1.11 %	0.88 %	0.23 %	0.89 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 1 Idx
	S	0.84 %	0.74 %	0.10 %	1.13 %	0.88 %	0.25 %	0.89 %	
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	P	0.22 %	0.24 %	-0.01 %	-4.75 %	-4.79 %	0.04 %	0.59 %	Kombinasjonsindeks
	S	0.23 %	0.24 %	0.00 %	-4.70 %	-4.79 %	0.09 %	0.59 %	
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	P	-0.69 %			-6.78 %			1.05 %	Fondet har ikke indeks
	S	-0.68 %			-6.73 %			1.05 %	
KLP Lang Horisont Mer S.ansvar	P	-2.78 %			-11.39 %			3.12 %	Fondet har ikke indeks
	S	-2.77 %			-11.36 %			3.12 %	
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	P	-4.75 %			-15.91 %			5.17 %	Fondet har ikke indeks
	S	-4.74 %			-15.88 %			5.17 %	

Avkastning for KLP-fondene pr. 31.12.2022

	Klasse	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ²	Referanseindeks
		Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
AKTIVE AKSJEFOND									
KLP AksjeNorge	P	-1.78 %	-1.87 %	0.08 %	-1.48 %	-7.09 %	5.61 %	1.63 %	Oslo Børs Fondindeks (OSEFX)
	S	-1.76 %	-1.87 %	0.10 %	-1.28 %	-7.09 %	5.81 %	1.63 %	
FAKTORFOND									
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	P	-3.91 %	-5.40 %	1.49 %	-2.27 %	-8.56 %	6.29 %	5.68 %	MSCI World Developed Markets
	S	-4.03 %	-5.40 %	1.37 %	-2.25 %	-8.56 %	6.31 %	5.68 %	
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	P	-3.94 %	-5.11 %	1.18 %	-11.63 %	-17.97 %	6.34 %	6.55 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	-3.92 %	-5.11 %	1.19 %	-11.55 %	-17.97 %	6.42 %	6.55 %	
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	P	-4.12 %	-4.59 %	0.47 %	-3.01 %	-9.24 %	6.23 %	5.25 %	MSCI World Small Cap
	S	-4.11 %	-4.59 %	0.49 %	-2.87 %	-9.24 %	6.37 %	5.25 %	
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor	P	-1.62 %	-2.59 %	0.98 %	-5.21 %	-10.73 %	5.53 %	5.84 %	MSCI Emerging Markets
	S	-1.60 %	-2.59 %	0.99 %	-5.55 %	-10.73 %	5.18 %	5.84 %	
RENTEFOND									
KLP Likviditet	P	0.46 %	0.39 %	0.07 %	1.72 %	1.61 %	0.11 %	0.22 %	NBP Liquidity Low Risk Index
	S	0.46 %	0.39 %	0.07 %	1.74 %	1.61 %	0.13 %	0.22 %	
KLP FRN	P	0.78 %	0.54 %	0.24 %	1.48 %	1.44 %	0.04 %	0.33 %	NBP Norw. RM1-RM3 Fl. Rate Idx
	S	0.78 %	0.54 %	0.24 %	1.46 %	1.44 %	0.02 %	0.33 %	
KLP Kort Stat	P	0.23 %	0.28 %	-0.05 %	1.05 %	1.12 %	-0.07 %	0.10 %	NBP Norw. Gov. TB
	S	0.23 %	0.28 %	-0.05 %	1.06 %	1.12 %	-0.06 %	0.10 %	
KLP Obligasjon 1 år	P	0.77 %	0.73 %	0.04 %	0.77 %	0.87 %	-0.10 %	0.23 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 1 Idx
	S	0.77 %	0.73 %	0.04 %	0.79 %	0.87 %	-0.08 %	0.23 %	
KLP Obligasjon 3 år	P	1.24 %	1.18 %	0.06 %	-1.46 %	-1.85 %	0.38 %	0.51 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 3 Idx
	S	1.24 %	1.18 %	0.06 %	-1.44 %	-1.85 %	0.41 %	0.51 %	
KLP Obligasjon 5 år	P	1.13 %	1.02 %	0.12 %	-4.47 %	-4.69 %	0.22 %	0.34 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 5 Idx
	S	1.14 %	1.02 %	0.12 %	-4.43 %	-4.69 %	0.26 %	0.34 %	
KLP Statsobligasjon	P	0.37 %	0.36 %	0.01 %	-3.49 %	-3.78 %	0.29 %	0.18 %	NBP Norw. Gov. Bonds Index
	S	0.37 %	0.36 %	0.01 %	-3.50 %	-3.78 %	0.28 %	0.18 %	
KLP Kredittobligasjon	P	1.36 %	1.21 %	0.15 %	-1.56 %	-2.04 %	0.47 %	0.53 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 3 Idx
	S	1.36 %	1.21 %	0.15 %	-1.54 %	-2.04 %	0.49 %	0.53 %	
KLP Obligasjon Global	P	-0.96 %	-0.79 %	-0.17 %	-15.53 %	-15.49 %	-0.04 %	0.18 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
	S	-0.95 %	-0.79 %	-0.16 %	-15.46 %	-15.49 %	0.03 %	0.18 %	
FONDSPAKKER									
KLP Nåtid	P	0.38 %	0.34 %	0.04 %	-3.99 %	-4.02 %	0.03 %	0.23 %	Kombinasjonsindeks
	S	0.39 %	0.34 %	0.05 %	-3.94 %	-4.02 %	0.08 %	0.23 %	
KLP Kort Horisont	P	-0.44 %			-4.93 %				Fondet har ikke indeks
	S	-0.43 %			-4.88 %				
KLP Lang Horisont	P	-2.36 %			-7.18 %				Fondet har ikke indeks
	S	-2.36 %			-7.14 %				
KLP Framtid	P	-4.15 %			-9.43 %				Fondet har ikke indeks
	S	-4.14 %			-9.39 %				
SPESIALFOND									
KLP Alfa Global Energi	S	1.72 %	0.25 %	1.47 %	16.42 %	0.43 %	16.00	5.94 %	NBP Norw. Gov. Dur. 0,25 Idx
KLP Alfa Global Rente	S	-0.06 %	0.25 %	-0.31 %	2.20 %	0.43 %	1.78 %	1.98 %	NBP Norw. Gov. Dur. 0,25 Idx

	Effektiv rente ¹ (est.)	Rentefølsomhet	Kredittfølsomhet
RENTEFOND			
KLP Likviditet	3.69	0.23	0.69
KLP FRN	4.38	0.11	2.39
KLP Obligasjon 1 år	4.03	0.95	1.28
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	4.31	0.62	1.92
KLP Obligasjon 3 år	3.90	2.91	2.89
KLP Obligasjon 5 år	3.84	5.15	4.35
KLP Kort Stat	2.91	0.51	0.00
KLP Statsobligasjon	3.09	4.32	0.00
KLP Kredittobligasjon	4.24	3.04	3.24
KLP Obligasjon Global	5.10	5.96	5.85
KLP Obligasjon Global Mer Samf.ansvar	4.74	5.82	5.84

¹For papir med flytende rente antas kupong å være lik som ved forrige rente-regulering og ut papirets løpetid. Effektiv rente vil kunne endres fra dag til dag, og er derfor ingen garanti for avkastningen i perioden den er beregnet for.

²Tracking error er ex-post, dvs et historisk basert tall basert på 12 månedlige avkastninger i forhold til referanseindeks, uten effekter fra svingprising.

³Avkastning for KLP AksjeUSA Indeks USD er oppgitt i amerikanske dollar.

Fra og med 22.04.2022 har KLP-fondene innført andelsklasser.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasingninger.

Source: MSCI. This information is for internal use only and may not be redistributed or used in connection with creating or offering any securities, financial products or indices. Neither MSCI nor any other third party involved in or related to compiling or creating the MSCI data (the «MSCI» Parties) makes any express or implied warranties or representations with respect to such data (or the results to be obtained by the use thereof), and the MSCI Parties hereby expressly disclaim all warranties of originality, accuracy, completeness, merchantability or fitness for a particular purpose with respect to such data. Without limiting any of the foregoing, in no event shall any of the MSCI Parties have any liability for any direct, indirect, special punitive, consequential or any other damages (including lost profits) even if notified of the possible damages.

Source: Euronext. All rights in the Euronext indices and/or the Euronext index trademarks vest in Euronext and/or its licensors. Neither Euronext nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the Euronext indices or underlying data. No further distribution of Euronext data and/or usage of Euronext index trademarks for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without Euronext's express written consent.

Nasdaq®, VINX Benchmark NOK index, are registered trademarks of Nasdaq, Inc. (which with its affiliates is referred to as the "Corporations") and are licensed for use by KLP Kapitalforvaltning AS. The Product(s) have not been passed on by the Corporations as to their legality or suitability. The Product(s) are not issued, endorsed, sold, or promoted by the Corporations. THE CORPORATIONS MAKE NO WARRANTIES AND BEAR NO LIABILITY WITH RESPECT TO THE PRODUCT(S).

Source: Nordic Bond Pricing AS ("NBP"). All rights reserved. Neither NBP nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the NBP indices or underlying data. No further distribution of NBP data and/or usage of NBP indices for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without NBP express written consent. NBP and/or its licensors endeavors to ensure that information provided is accurate but does not guarantee its accuracy or reliability and accepts no liability for any direct or indirect loss or damage arising from inaccuracies or omissions. NBP and/or its licensors accepts no liability for any decision made or any action taken in reliance of the information.

KILDE grafer og nøkkeltall indekser: Bloomberg Finance LP.

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn		Kurser (NAV) pr. 31.12.22	Volum pr. 31.12.22	Årlig Forv. honorar	Minste- innskudd
	klasse		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP AksjeNorge Indeks	P	3166.30	3,675	0,18	100
	S	3675.16	12,822	0,10	10 mill
	N	936.62	237	0,10	100
KLP AksjeNorden Indeks	P	6780.48	4,453	0,18	100
	S	993.80	1,004	0,10	10 mill
	N	993.50	277	0,10	100
KLP AksjeGlobal Indeks	P	2054.64	9,969	0,18	100
	S	5035.20	34,183	0,10	10 mill
	N	982.16	1,208	0,10	100
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret P	P	2733.29	2,194	0,25	100
	S	3068.07	26,148	0,13	10 mill
	S-1	3021.97	501	0,22	1 mill
	N	927.76	760	0,13	100
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	P	1453.31	431	0,33	100
	S	1459.11	11,579	0,25	10 mill
	N	978.73	24	0,25	100
KLP AksjeVerden Indeks	P	4354.44	2,573	0,25	100
	S	977.66	2,620	0,13	10 mill
	N	977.66	136	0,13	100
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks	P	2194.21	2,069	0,28	100
	S	2254.48	12,663	0,18	10 mill
	N	948.68	111	0,18	100
KLP AksjeEuropa Indeks	P	1508.47	944	0,20	100
	S	2348.29	2,405	0,10	10 mill
		1005.12	97	0,10	100
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret	P	1459.45	267	0,23	100
	S	2028.22	582	0,13	10 mill
	N	966.43	60	0,13	100
KLP AksjeUSA Indeks	P	2280.82	693	0,20	100
	S	960.79	2,239	0,10	10 mill
	S-USD	4282.84	7,751	0,10	USD 3 mill
	N	960.76	62	0,10	100
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret	P	1674.29	262	0,23	100
	S	2882.50	916	0,13	10 mill
	N	911.86	24	0,13	100
KLP AksjeAsia Indeks	P	1595.60	258	0,20	100
	S	2174.40	1,028	0,10	10 mill
	N	1007.39	19	0,10	100
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret	P	1533.60	101	0,23	100
	S	1469.63	341	0,13	10 mill
	N	971.04	7	0,13	100
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	P	1690.06	5,372	0,18	100
	S	993.12	1,453	0,10	10 mill
	N	992.74	10	0,10	100
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret	P	1223.86	1,822	0,23	100
	S	937.38	64	0,13	10 mill
	N	937.40	1	0,13	100
KLP AksjeFremv. Markeder Mer Samfunnsansvar	P	851.13	247	0,28	100
	S	942.28	476	0,18	10 mill
	N	942.15	0	0,18	100
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar P	P	1410.41	1,984	0,18	100
	S	970.04	713	0,10	10 mill
	N	969.83	0	0,10	100
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	P	821.58	744	0,20	100
	S	953.80	1,938	0,12	10 mill
	N	953.25	0	0,12	100

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn		Kurser (NAV) pr. 31.12.22	Volum pr. 31.12.22	Årlig Forv. honorar	Minste- innskudd
	klasse		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	P	1000.67	381	0,10	100
	S	1008.31	396	0,09	10 mill
	N	1008.25	201	0,09	100
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	P	935.83	3	0,22	100
	S	994.44	-	0,12	10 mill
	N	994.54	0	0,12	100
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	P	971.73	15	0,22	100
	S	988.53	148	0,13	10 mill
	N	988.51	0	0,13	100
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar	P	1057.56	38	0,22	100
	S	974.49	159	0,15	10 mill
	N	974.58	0	0,15	100
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	P	1126.57	46	0,22	100
	S	959.60	37	0,15	10 mill
	N	959.81	0	0,15	100
KLP AksjeNorge	P	9506.35	267	0,75	100
	S	939.87	6,963	0,50	10 mill
	N	939.65	32	0,50	100
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	P	2663.42	793	0,27	100
	S	1000.05	14,653	0,15	10 mill
	N	1000.05	11	0,15	100
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	P	1748.18	62	0,30	100
	S	949.48	0	0,17	10 mill
	N	949.44	12	0,17	100
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	P	1470.31	56	0,45	100
	S	994.50	1,912	0,30	10 mill
	N	994.12	0	0,30	100
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor	P	1218.16	37	0,40	100
	S	970.98	1,684	0,25	10 mill
	N	971.19	0	0,25	100
KLP Likviditet	P	1000.40	1,155	0,10	100
	S	1000.12	3,308	0,09	10 mill
	N	1000.15	198	0,09	100
KLP FRN	P	1040.55	762	0,10	100
	S	998.01	796	0,09	10 mill
	N	997.99	0	0,09	100
KLP Kort Stat	P	1006.96	2,190	0,10	100
	S	1003.96	1,055	0,09	10 mill
	N	1003.90	0	0,09	100
KLP Obligasjon 1 år	P	1002.34	207	0,10	100
	S	999.67	958	0,09	10 mill
	N	999.77	203	0,09	100
KLP Obligasjon 3 år	P	1000.60	240	0,10	100
	S	1008.13	1,054	0,09	10 mill
	N	1008.13	103	0,09	100
KLP Obligasjon 5 år	P	1202.09	762	0,10	100
	S	1001.37	644	0,09	10 mill
	N	1001.02	0	0,09	100
KLP Statsobligasjon	P	928.91	317	0,10	100
	S	999.23	1,197	0,09	10 mill
	N	999.19	99	0,09	100
KLP Kredittobligasjon	P	1026.67	1,544	0,10	100
	S	1006.30	2,823	0,09	10 mill
	N	1006.30	0	0,09	100

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn		Kurser (NAV) pr. 31.12.22	Volum pr. 31.12.22	Årlig Forv. honorar	Minste- innskudd
	klasse		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP Obligasjon Global P	P	894.43	339	0,20	100
	S	906.64	27,494	0,12	10 mill
	N	955.05	0	0,12	100
KLP Nåtid	P	908.35	656	0,22	100
	S	996.57	107	0,12	10 mill
	N	996.99	0	0,12	100
KLP Kort Horisont	P	1013.15	178	0,22	100
	S	991.11	10	0,13	10 mill
	N	991.17	0	0,13	100
KLP Lang Horisont	P	1988.08	880	0,22	100
	S	972.37	30	0,15	10 mill
	N	972.45	0	0,15	100
KLP Framtid	P	1595.64	1,145	0,22	100
	S	954.18	93	0,15	10 mill
	N	954.20	30	0,15	100
Spesialfondet KLP Alfa Global Energi	S	1901.06	2,328	0,80*	1 mill
Spesialfondet KLP Alfa Global Rente	S	971.82	1,404	0,80*	1 mill
Totalvolum			244,732		

* + 10% av verdistigningen over referanserenten, hvis verdien overstiger tidligere høyeste verdi. Fondene er kun tilgjengelig for profesjonelle kunder.

Fondenes regler for innskudd og uttak

INNSKUDD

Ved tegning av andeler før kl. 13 gis det kurs i fondet samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs) under forutsetning av at betalingen er identifiserbar på fondets konto innen kl. 15 og at kunden har sendt inn nødvendig dokumentasjon og informasjon.

UTTAK

Ved melding før kl. 13 gis uttakskurs samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs). Penger vil normalt være på kundens bankkonto 2-3 virkedager etter at uttaket er registrert her. Ved nyttår kan det ta noen flere dager. For de to spesialfondene må krav om innløsning varsles 10 virkedager før innløsning.

SVINGPRISING

Fondene bruker svingprising ved kjøp og salg av andeler. Les her for detaljer: <https://www.klp.no/sparing-og-fond/spar-i-fond/svingprising-i-klp-fondene-1.41101>

GENERELT

Alle oppgitte kurser og avkastningstall som publiseres, eller som kunden får oppgitt i sine rapporter, er fratrukket årlig forvaltningshonorar (nettoavkastning).

Fondenes gebyrer eller rammevilkår kan endres av forvalteren etter regler som fastlegges av Finanstilsynet. Andelseierne varsles om endringer ved brev forut for gjennomføringen. Det er ingen begrensning på antall uttak fra noen av fondene.

Samtlige investeringer i KLP-fondene er gjort i henhold til KLP-fondenes retningslinjer for ansvarlige investeringer.

Forbehold

Denne rapporten baserer seg på kilder som av KLP Kapitalforvaltning vurderes som pålitelige. Det er imidlertid ikke mulig å garantere at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig. Uttalelsene i rapporten reflekterer KLP Kapitalforvaltnings oppfatning på det tidspunkt de ble utarbeidet, og vi forbeholder oss retten til å endre oppfatning uten varsel. Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. KLP Kapitalforvaltning påtar seg ikke ansvar for direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet,

KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE

Besøksadresse:

Dronning Eufemias gate 10, Oslo.

KLP KAPITALFORVALTNING AS

Postboks 400 Sentrum 0103 Oslo, Norge

www.klp.no

Sentralbord: 55 54 85 00